

CONCEPT Notitie: Aanbevelingen RKC Centrum Jeugd en Gezin

Versie: 25 april 2013.

Kaders.

In de raad van 10 februari 2010 is het Ontwerpplan Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) vastgesteld. Daarbij zijn de volgende doelstellingen en prestatie – indicatoren vastgesteld:

- Het CJG bestaat minimaal uit de volgende organisaties: JGZ, smw, BJZ, zorgteams, regionaal zorgoverleg in 2011.
- Er is een laagdrempelig inlooppunt.
- Er is een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd in 2011.
- Professionals worden geïnformeerd over het aanbod in 2011.
- Er is afstemming tussen het aanbod van organisaties en deze zijn vastgelegd in 2011.
- Afspraken zijn gemaakt en vastgelegd rond signaleren, afhandelen en doorverwijzen in 2011.
- Afspraken zijn gemaakt en vastgelegd rond regievoering en zorg coördinatie in 2011.
- Er is een directe lijn met BJZ, CJG en ZAT's in 2011.
- De verwijsindex wordt gebruikt bij het melden van signalen in 2010.
- De gemeente heeft in 2011 een CJG.

In juli 2011 is de evaluatie CJG aan de raad aangeboden, De voortgang van alle bovengenoemde doelstellingen en prestatie-indicatoren zijn hierin beschreven. Een presentatie over 'het CJG, hoe verder in 2011 en 2012 volgde in september 2011. Het CJG heeft toen aangegeven meer focus aan te brengen. De resultaten zijn aan de raad gepresenteerd in oktober 2012.

Het CJG Bergen is opgezet als een netwerkorganisatie en het CJG is een onderdeel van lokale infrastructuur. De netwerkstructuur kenmerkt zich doordat elke kernpartner een voorkeur tot het CJG biedt.

Onderzoeken in gemeenten waar al enige tijd een CJG functioneert laten zien dat de doeltreffendheid van het CJG wordt bedreigd door verschillende knelpunten van algemene aard, die zich in vrijwel alle gemeenten voordeden. Institutionele barrières en financiële schotten blijken bijvoorbeeld moeilijk te doorbreken en er is onduidelijkheid over wat moet worden verstaan onder een CJG en wat/wie er wel/niet toe hoort. Samenwerking blijkt nog maar beperkt en voornamelijk op papier plaats te vinden.

Het onderzoek van de Rekenkamercommissie (RKC) Bergen naar de CJG-vorming in Bergen is uitgevoerd in het kader van een gezamenlijk onderzoek in meerdere gemeenten van gemeentelijke rekenkamer (commissie)s en de Algemene Rekenkamer. Daarnaast wil de RKC met dit onderzoek bijdragen aan de doeltreffendheid van het lokale jeugdbeleid. In de eerste plaats kan de gemeenteraad zich met dit onderzoek een oordeel vormen of het CJG voldoet aan landelijke én gemeentelijke beleidsambities en aan wet- en regelgeving. In de tweede plaats verwacht de RKC verbeteringsuggesties voor de effectiviteit van het CJG te kunnen aandragen.

Uitgangspunten.

In haar rapportage ' *Stand van zaken in de gemeente Bergen Noord Holland, invoering Centrum voor Jeugd en Gezin* ' komt de Rekenkamercommissie (RKC) tot de volgende bevindingen:

Bevindingen:

- Het CJG Bergen heeft de intentie om minimaal te bestaan uit de organisaties van JGZ, SMW, BJZ, ZAT en het regionaal zorgoverleg, maar functioneert in de praktijk nog niet als zodanig.
- Er is wel een directe lijn met BJZ, CJG en ZAT's maar deze is nog informeel.
- Er is een klanttevredenheidsonderzoek in het kader van de WMO gehouden, daar zijn vragen over het CJG aan toegevoegd.
- Er is een overzicht gemaakt van alle Bergense organisaties die met kinderen werkzaam zijn. Deze sociale kaart geeft professionals, ouders en opvoeders een overzicht van de ondersteuning van opvoeden en opgroeien.
- Er zijn stappen gezet om een sluitende keten van jeugdzorg te realiseren, maar afstemming van aanbod, afspraken rond signalering, afhandeling en doorverwijzing zijn nog niet formeel gemaakt. In de praktijk werkt iedere instelling nog vanuit zijn eigen probleemstelling en er is nog geen integrale zorgaanpak, de essentie van het CJG (één plan – één kind/gezin) gerealiseerd.
- Er zijn nog geen formele afspraken, bijvoorbeeld met een convenant, gemaakt over regievoering en zorgcoördinatie.
- De verwijsindex is technisch gerealiseerd maar functioneert praktisch nog niet. Er is nog geen signaal via verwijsindex tot stand gebracht. Vroegtijdig problemen signaleren en het bereiken van de risicogroepen is nog niet mogelijk.
 - De gemeente Bergen heeft twee in plaats van de beoogde drie inlooppunten.

Op basis van deze bevindingen komt de RKC tot de volgende conclusie:

.. het is niet gelukt een voldoende functionerend CJG gerealiseerd te hebben, de essentie van het CJG, een integrale zorgaanpak, is nog niet gerealiseerd

(op basis van de beoordeling van, ten eerste, de eigen geformuleerde doelstelling in het ontwerpplan van de gemeente Bergen).

Conclusies:

- De gemeente Bergen heeft ten behoeve van de CJG-vorming geen goede 'startfoto' gemaakt. Een startfoto is nodig om ervoor te zorgen dat het beleid aansluit op de behoeften van ouders en kinderen. Er is daardoor nog onvoldoende zicht op:
 - Demografische gegevens over de doelgroep
 - Bestaand aanbod aan voorzieningen en activiteiten
 - Prestaties van de voorzieningen en activiteiten
 - De aansluiting tussen preventie en geïndiceerde zorg
 - De aansluiting (en werking) met het onderwijs (Zorg- en Advies Teams)
 - Behoeften en wensen van de doelgroep
 - Behoeften en wensen van professionals
- Uitgaande van de eigen doelstellingen die de gemeente Bergen heeft geformuleerd kan geconstateerd worden dat hieraan hard wordt gewerkt, maar dat deze maar in beperkte mate op de gewenste datum van 1 januari 2012 gerealiseerd zijn.
- Ook vanuit de rijksdoelstellingen van het CJG is de gemeente Bergen nog niet zover dat individuele casussen gestructureerd via het CJG verlopen

Daarnaast heeft de Rekenkamercommissie geconstateerd dat er door het college geen concrete controleerbare verantwoording is afgelegd aan de raad over invoering - inhoudelijk en financieel - van het CJG.

Daarbij dient opgemerkt te worden, dat , voor de periode 2008 / 2011 toegekende middelen in de Brede Doeluitkering CJG blijkt dat , de geormerkte CJG-middelen besteed zijn aan de implementatie van het CJG en geen middelen terugbetaald hoeven te worden. (een overzicht van de uitgaven komt later in de notitie terug).

In de bestuurlijke reactie op het conceptrapport¹ van de RKC merkt het college op dat " ten aanzien van het conceptonderzoeksrapport wij concluderen dat wij ons ten dele kunnen vinden in de door u genomen conclusies en aanbevelingen en dat wij zouden willen zeggen dat onze gemeente beschikt over een CJG dat nog niet afgerond is, maar dat in ontwikkeling is".

Verder geeft het college aan dat een overkoepelende toegang tot het CJG tot stand is gebracht op digitale wijze, zij de mening van de RKC deelt dat de werking van het CJG in opzet redelijk georganiseerd is, maar dat daar nog verbetering op mogelijk is. Dat de eerste stappen hiertoe gezet zijn , wat geleid heeft tot overeenstemming met de kernpartners over inhoud en richting. De afspraken zijn ondertekend, vastgelegd in een Werkplan voor 2012 en vastgesteld door het college. In dit plan is onder andere een startfoto opgenomen.

Concrete aanbevelingen RKC bij de voortgang van de ontwikkeling van het CJG:

(uit: *Bestuurlijke samenvatting Rekenkamercommissie*)

- de benadering van het CJG vanuit een netwerkstructuur is een goede keuze. Wel is het daarvoor noodzakelijk dat de verwijsindex door alle betrokkenen van alle netwerkpartners op een goede wijze wordt gehanteerd. Hier moet nog een grote sprong voorwaarts gemaakt worden.
- daarnaast dienen er werkafspraken gemaakt te worden over de integrale zorgcoördinatie, het gebruik van de verwijsindex, de regievoering op individuele gevallen om te komen tot een sluitende signaleringsketen en afstemming van zorg.
- vanuit de gemeente is een coördinator voor het CJG aangesteld. Wij denken dat met name op bestuurlijk- en managementniveau de coördinator een veel sterkere ondersteuning nodig heeft om ervoor zorg te dragen dat er bindende (bestuurlijke) afspraken worden gemaakt met kern- en ketenpartners.
- er is bij de opzet van het CJG geen goede startfoto gemaakt van doelgroepen en problematiek, dat sturend kan en moet zijn bij de implementatie van het CJG. Het is goed die alsnog te maken.

Proces aanpak.

De raad wil zicht op daadwerkelijke uitvoering van concreet afgesproken aanbevelingen uit de rapportages van de RKC en het behalen van de beoogde resultaten. Daarvoor zijn de volgende procesafspraken in het presidium gemaakt:

• Ga in een arc na welke aanbevelingen van de RKC worden overgenomen, verantwoordt dat in een raadsvoorstel;• Neem die aanbevelingen (letterlijk) op in het raadsbesluit;• Neem een evaluatie termijn en criteria op in het raadsbesluit, om na te gaan of het beoogde resultaat, verbeteren van de effectiviteit van het CJG , gerealiseerd is.

• <u>Planning:</u>• Arc 8 mei 2013: bespreken Notitie Aanbevelingen RKC over CJG

¹ Bijlage: Bestuurlijke reactie

- **Raad: 23 mei 2013:** Raadsvoorstel en – besluit Aanbevelingen Centrum Jeugd en Gezin.

Het onderzoeksrapport van de RKC is in de Commissie van Onderzoek besproken en aan de raads- en commissieleden toegelicht op 14 februari 2013.

Positioneren Raad.

De raad dient zich uit te spreken over (de aanbevelingen van) het onderzoeksrapport. De Rekenkamercommissie heeft de rapportage aan de Raad aangeboden.

De CvO concludeerde dat ook Bergen voldoet aan het landelijke beeld, dat er weinig zicht is op de doelen en dat deze beperkt zijn gehaald. Harde afspraken met zorginstellingen (bijv GGD) ontbreken. Vanuit Ontwerpplan 2010 (vastgesteld door de raad) (weer) vragen om de te behalen doelen, deze op haalbaarheid herformuleren en een relatie leggen met de transitie Jeugdzorg.

Stappen van het College.

Na het uitkomen van het concept – rapport van de RKC eind januari 2012, heeft het college de volgende stappen gezet. Er is een doelstelling voor de langere termijn vastgesteld en er zijn werkafspraken voor het lopende jaar gemaakt met de kernpartners van het CJG. Zo is onder andere een startfoto opgesteld, is er een casuoverleg gerealiseerd met ouders, en heeft er een uitgebreide PR plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot afspraken over de realisatie van een sluitende keten , over regievoering en zorgcoördinatie, en over het opstarten van 1 Gezin / 1 Plan. Tevens zijn maatwerkafspraken gemaakt en opgenomen in de subsidiebeschikkingen. Verder is Het administratieve systeem om de kosten goed te begroten en te verantwoorden sterk vereenvoudigd.

Financiële verantwoording.

Als aanvulling op de SISA – verantwoording van de accountant kan de volgende cijferopstelling gegeven worden:

Bergen heeft vanuit het rijk specifiek besteedbare middelen voor het CJG ontvangen met een totaalbedrag van: € 1.982.983. We hebben totaal € 1.988.777 besteed, afgerond 2.000.000,-- Deze middelen dienen specifiek besteed te worden ten behoeve van jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd en afstemming jeugd en gezin alsmede ten behoeve van het realiseren van ten minste één centrum voor jeugd en gezin in de periode 2008 tot en met 2011. De CJG uitkering is een BDU (brede doeluitkering) wat inhoudt dat de gemeente een zekere mate van beleidsvrijheid heeft.

Wat door de accountant wordt gecontroleerd (Sisa)is dat de uitgaven hebben plaats gevonden ten behoeve van bovenstaande regelgeving. Aan het einde van de periode 2008-2011 is bepaald of er al dan niet gelden terugbetaald moeten worden aan het rijk. Voor Bergen is dit niet het geval geweest. Alle besteedbare gelden zijn rechtmatig besteed aan de vorming en werking van het Centrum voor Jeugd en Gezin.

In schema zien de uitgaven, per categorie en boekingsjaar gesorteerd er als volgt uit:

Categorie	Uitleg	Specifiek	Uitgaven
Producten	Wettelijke Taken en Maatwerkactiviteiten	Jeugdgezondheidszorg	2008: 330.000
		(consultatiebureau en schoolarts)	2009: 348.000
		Opvoedspreekuur	2010: 445.000
		Opvoedcursussen	2011: 495.000
		Weerbaarheidstrainingen	Totaal: 1.618.000
	Jeugdmaatschappelijk werk		
Systemen	Wettelijk verplichte	Digitaal dossier	2008: --

	systemen + systemen ten behoeve van de ondersteuning van netwerksamenwerking	jeugdgezondheidszorg Verwijsindex risicjongeren Website CJG	2009: -- 2010: 57.000 2011: 67.000 Totaal: 124.000
Implementatie	Implementatie van het CJG – trainingen voor uitvoerend werkers, communicatiematerialen, informatiebijeenkomsten dergelijke	Trainingen medewerkers Ontwikkelen communicatiemiddelen informatiebijeenkomsten	2008: -- 2009: -- 2010: 5.000 2011: 14.000 Totaal: 19.000
Personeel	personeelskosten	Projectleider Coördinator CJG	2008: -- 2009: 14.000 2010: 38.000 2011: 46.000 Totaal: 98.000
Overige	verbouwingskosten / huisvestingskosten	Twee locaties jeugdgezondheidszorg (Binnenhof en Hanswijk)	2008: -- 2009: -- 2010: 141.000 2011: -- Totaal: 141.000
			Totaal: 2.000.000

Transitie Jeugdzorg.

Van belang is te weten dat het CJG aan grote veranderingen onderhevig is. Het CJG is een netwerkorganisatie, waarin nu voornamelijk partners Jeugd samenwerken. De Transitie Jeugdzorg zorgt ervoor dat alle jeugdzorgtaken vanaf 1 januari 2015 onder verantwoordelijkheid van de gemeente komen te vallen. Echter, parallel aan deze ontwikkelingen lopen de Transities AWBZ en de Participatiewet. De gemeente Bergen heeft ervoor gekozen om integraal beleid op de 3 Transities toe te passen. Er wordt gewerkt aan het realiseren van een Integrale Toegang, waar het CJG onderdeel van gaat worden. In oktober 2012 en maart 2013 is informatie uitgewisseld aan de hand van een procesvoorstel en heeft men kennis genomen van bovenstaande ontwikkelingen. Afsproken is nu dat er aan de hand van pilots gestart wordt om te kijken 'what works'. Uitkomsten hiervan worden iedere oneven maand van 2013 aan de raad gepresenteerd en leiden eind 2014 tot een voorstel hoe de integrale toegang wordt vormgegeven in relatie tot de drie Decentralisaties en de rol van het CJG hier in.

De door het college vastgestelde Werkplannen CJG 2012 en 2013 worden aan de raad aangeboden. De uitvoering en de resultaten van deze plannen worden tijdens een presentatieavond in januari / februari 2014 aan de raad gepresenteerd. Tevens wordt tijdens deze presentatie geschetst welke te verwachten rol het CJG in de Integrale Toegang zal gaan innemen.

Door het opnemen van een startfoto in het Werkplan CJG 2012, het vastleggen van de bijdragen van de ketenpartners aan het CJG, de evaluatie van de Werkplannen CJG 2012 en 2013 en de verankering van de doelen in de Integrale Toegang, is tegemoet gekomen aan de aanbevelingen van de RKC.

Resumé.

Veel zaken en aanbevelingen die de RKC heeft geformuleerd zijn uitgevoerd dan wel in ontwikkeling. Ook worden er afspraken gemaakt over de informatie voorziening aan de raad. Het is nu aan de raad na te gaan of die aanpak tot de gewenste effecten heeft geleid. Gezien de ontwikkelingen na het uitkomen van de rapportage van de RKC en bij het Rijk, worden de volgende beslispunten voorgesteld.

Voorgestelde besluitvorming:

- Het Onderzoeksrapport ' *Stand van zaken in de gemeente Bergen Noord Holland, invoering Centrum voor Jeugd en Gezin* ' van de Rekenkamercommissie voor kennisgeving aan te nemen;
- In de subsidiebeschikkingen en werkafspraken met de bij de sluitende ketenaanpak 'Jeugdzorg' betrokken (zorg)instellingen afspraken vastleggen over hun bijdrage aan het CJG;
- Onderzoeken welke rol het CJG krijgt in de Integrale Toegang en dit eind 2014 ter besluitvorming aan de raad voorleggen.

Werkwijze.

De fracties bediscussiëren en bespreken deze ' Notitie Aanbevelingen' met elkaar in de arc van 8 mei 2013. De standpunten, opmerkingen en adviezen van de arc worden verwerkt in een concept raadsvoorstel en – besluit. Uiteindelijke besluitvorming volgt in de raad van 23 mei 2013.

A.M. Kooiman, griffier.

Bergen, 25 april 2013.

Afkortingen:

RKC : Rekenkamercommissie Bergen

CJG : Centrum voor Jeugd en Gezin

arc : Algemene Raadscommissie

CvO : Commissie van onderzoek Bergen

SISA : Single Information Single Audit ; op deze wijze hoeft er maar één verantwoording te worden opgesteld door de accountant voor Jaarrekening en het Rijk.